

FOKUS

FORUM FOR KVINNER OG
UTVIKLINGSSPØRSMÅL

Årsrapport 2019

FOKUS - FORUM FOR
KVINNER OG UTVIKLINGSSPØRSMÅL

2019 - for ett år!

Noe av det FOKUS gjorde i 2019:

Inngikk ny fire-årig rammeavtale med Norad.

Inngikk ny samarbeidsavtale med UN Women.

Utarbeidet en skyggerapport på Beijing +25.

Oppnevnte ungdomsdelegater på oppfølging Beijing + 25.

Gjennom pådriverarbeid oppnådd FOKUS fritak for egenandel på Program 1325, Kvinner, Fred og Sikkerhet for 2019 og 2020.

Reviderte FOKUS' strategi og kommunikasjonsstrategi i tråd med anbefalinger.

Gjennomførte to store kampanjer på sosiale medier med en total rekkevidde på 160 375.

Noen av resultatene:

I Etiopia fikk 2286 personer mer informasjon om seksuell og reproduktive helse og rettigheter.

22851 innbyggere i de to regionene vi jobber med SASA! i Tanzania fikk økt kunnskap om vold mot kvinner og jenter og maktrelasjoner.

535 kvinner utsatt for vold og væpnet konflikt fikk rettshjelp, psykososial og/eller medisinsk oppfølging i Colombia.

17 kvinner fikk registrert land i deres eget navn i Uganda, noe som vil sikre deres selvbestemmelsesrett.

I Sør- Sudan fikk totalt 47 kvinner opplæring i politisk påvirkning.

Vår visjon

Et samfunn basert på likestilling og likeverd, der kvinners menneskerettigheter respekteres og beskyttes, og alle kan delta på lik linje uavhengig av kjønn.

Innhold:

TEMATISKE PRIORITERINGER

8

Kvinneres rett til å bestemme over egen kropp

Kvinneres økonomiske rettigheter og deltakelse

Kvinner i krig og konflikt

FOKUS SOM EN FAGLIG STERK & BÆREKRAFTIG ORGANISASJON

14

iFokus

Økt samarbeid med medlemmer

Styrket økonomi

ORGANISASJON

22

Oversikt medlemmer

Oversikt styre og sekretariat i 2019

Forside: Sam Vox

Hva er FOKUS?

FOKUS – Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål – er et kompetanse- og ressurscenter som gjennom utviklingssamarbeid og pådriverarbeid søker å styrke det internasjonale engasjementet og innsatsen for kvinners menneskerettigheter og samfunnsdeltakelse. FOKUS visjon er et samfunn basert på likestilling og likeverd, der kvinners menneskerettigheter respekteres og beskyttes, og alle kan delta på lik linje uavhengig av kjønn.

Målgruppe er kvinner og jenter som ikke får realisert sine rettigheter og muligheter på grunn av diskriminering, undertrykking og fattigdom.

Paraplyorganisasjonen ble stiftet i 1995, og består i dag av en rekke ulike kvinneorganisasjoner i Norge. FOKUS fikk i 2019 økonomisk støtte fra Norad, Kulturdepartementet, Grieg Foundation, Norges Juristforbund og Fagforbundet. FOKUS har et styre og sekretariat i Norge, og landkontor i Colombia.

FOKUS har en samarbeidsavtale med UN Women. Hennes Kongelige Høyhet Kronprinsesse Mette-Marit er beskytter for FOKUS.

Hvorfor er FOKUS viktig?

Bærekraftsmålene identifiserer likestilling mellom kvinner og menn som et mål i seg selv, men også som en forutsetning for å realisere agendaen. FOKUS er den eneste organisasjonen i Norge som utelukkende arbeider internasjonalt for kvinners rettigheter og likestilling i samarbeid med kvinneorganisasjoner. Gjennom gjensidig læring mellom og på tvers av partnerorganisasjoner ønsker FOKUS å bidra til en sterkere og mer effektiv bevegelse for kvinners rettigheter og likestilling. Det trengs i en situasjon der grunnleggende rettigheter for kvinner, spesielt seksuelle og reproduktive rettigheter og handlingsrommet for sivil samfunn, er under press.

2019 Snapshot:

FOKUS – Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål – er en paraplyorganisasjon for over 50 kvinneorganisasjoner som har som formål å være et kompetanse- og ressurscenter som skal styrke det internasjonale engasjementet og innsatsen for kvinners menneskerettigheter og samfunnsdeltakelse. FOKUS' strategi 2017-2021 slår fast at alt arbeid skal bygge opp under Agenda 2030 og bærekraftsmålene.

FOKUS har fire satsningsområder for sitt arbeid i strategiperioden:

- 1) Vold mot kvinner og jenter
- 2) Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter
- 3) Kvinners økonomiske rettigheter og deltakelse
- 4) Kvinner, fred og sikkerhet.

Disse er førende for FOKUS' informasjonstiltak. Målgruppen for FOKUS' virksomhet er kvinner og jenter som ikke får realisert sine rettigheter og muligheter på grunn av diskriminering, fattigdom og undertrykkelse.

En sentral strategi for å oppnå FOKUS overordnede mål er dedikert arbeid for å sikre at medlemsorganisasjonene sprer kunnskap og engasjement om globale kvinne- og likestillingsspørsmål i egne rekker, ettersom organisasjonenes medlemsmasse består av opp mot 500.000 personer.

FOKUS har i 2019 jobbet mye med å utvikle nye måter å engasjere medlemsorganisasjonene på. Det er utarbeidet en egen handlingsplan for involvering av medlemsorganisasjonene og styret har fått jevnlig rapport på status i forhold til denne planen.

Tiltak som har vært rettet direkte mot medlemsorganisasjonene i 2019:

- Utlysning av stipender til FNs kvinnekommisjonsmøte, og tilrettelegging for deltakerne, samt inkludering og informasjon til alle medlemsorganisasjoner som ønsket dette før og under møtene i FNs Kvinnekommisjon.
- Nedsatt arbeidsgruppe på Beijing +25 og utlyst stipend til deltakelse regionalmøte Beijing +25.
- 16-dagerskampanjen mot vold mot kvinner og gjennomføring av samarbeidsarrangementer planlagt og gjennomført.
- Utlysning av stipender til informasjonsaktiviteter under 16-dagerskampanjen mot vold mot kvinner.
- Utlysning av informasjonsmidler til organisasjonene til tiltak om å øke og synliggjøre kvinneorganisasjonenes engasjement i internasjonale kvinnespørsmål.
- Igangsettelse av kompetanseutvalg bestående av representanter for flere av medlemsorganisasjonene. Kompetansegruppen hadde tre møter i 2019.
- Det ble arrangert både Facebook kurs og fotokurs for FOKUS medlemsorganisasjoner.
- Møter, debatter og foredrag hvor FOKUS har vært invitert til å holde innlegg.

Det ble i mai 2019 inngått ny fireårig rammeavtale med Norad på program. Rammeavtalen ble noe redusert i forhold til tidligere fordi kravet om 10 prosent egenandel er en utfordring, særlig når dette ble utvidet til også å gjelde programmer som tidligere hadde unntak (kjønnslemlestelse og kvinner, fred og sikkerhet). Etter mye politisk påvirkningsarbeid lykkes det å få fritak for egenandel til Program 1325 kvinner, fred og sikkerhet for 2019 og 2020.

Nedjustert rammeavtale betydde også at sekretariatet måtte nedbemannes fra 11 ansatte til 7 ansatte i tillegg til en controller som er ansatt i 50% stilling. FOKUS sekretariat og kontoret i Colombia fikk for de første fem månedene i 2019 Bridge Funding for å sikre drift disse månedene inntil ny rammeavtale var signert.

Resultatene som oppgis i rapporten er i henhold til Virksomhetsplan 2019, med mindre annet er oppgitt. Noen av resultatene er:

- Inngått ny fire-årig rammeavtale med Norad.
- Inngått ny samarbeidsavtale med UN Women.
- Utarbeidet skyggerapport på Beijing +25.
- Oppnevnte ungdomsdelegater på oppfølging Beijing + 25.
- Gjennom pådriverarbeid oppnådd fritak for egenandel på Program 1325, Kvinner, Fred og Sikkerhet for 2019 og 2020.

- Revidert FOKUS' strategi og kommunikasjonsstrategi.
- Gjennomført to store kampanjer på sosiale medier med en total rekkevidde på 160 375.

Inn i 2020 har det også vært jobbet mye med å skaffe nye donorer og økonomiske samarbeidspartnere, og det er sikret 3-årige samarbeidsavtaler med Juristforbundet og Fagforbundet på henholdsvis 180 000,- og 250 000,- årlig i 2020 – 2022

Grunnet store utfordringer knyttet til den globale pandemien og COVID-19 ga regjeringen i 2020 sivilsamfunnsorganisasjonene som har programmidler og rammeavtale med Norad knyttet til sivil samfunnsbevilgningen, fritak for egenandel i 2020.

FOKUS har samarbeidspartnere i:
Colombia, Etiopia, Guatemala, Kenya,
Tanzania, Sør-Sudan & Uganda.

TEMATISKE PRIORITERINGER

Kvinners rett til å bestemme over egen kropp

Kvinners økonomiske rettigheter og deltakelse

Kvinner i konflikt og kriser

Kvinneres rett til å bestemme over egen kropp

Mål for strategiperioden: Reduksjon i omfanget av vold mot kvinner. Kvinneres seksuelle og reproduktive helse og rettigheter (SRHR) er styrket.

Dette oppnådde FOKUS i 2019:

- **22851 innbyggere i de to regionene vi jobber med SASA! i Tanzania fikk økt kunnskap om vold mot kvinner og jenter og maktrelasjoner.** I tillegg fikk 826 lokale ledere, helsearbeidere, politibetjenter, jurister og sosialarbeidere gjennom SASA!-programmet opplæring i hvordan man skal håndtere vold mot kvinner og jenter i Tanzania.
- **I Colombia fikk 1880 kvinner og jenter tjenester relatert til seksuelle og reproduktive helse og rettigheter.** I tillegg klarte våre partnere å hindre et tilbakeslag i Grunnlovsdomstolen, der konservative krefter ville prøve å reversere dagens retningslinjer, der abort kan gjennomføres i tre tilfeller: ved å redde mors liv, når fosteret ikke er levedyktig eller når svangerskapet er et resultat av voldtekt.
- **I Etiopia fikk 2286 personer mer informasjon om seksuell og reproduktive helse og rettigheter,** og det ble i tillegg gjennomført en kampanje for å få fjernet skatt på bind.
- **I Magu-distriktet i Tanzania ble en ny handlingsplan for å stoppe vold mot kvinner og jenter og forebygge ungdomsgraviditeter vedtatt** etter at distriktslederen hadde deltatt på ulike SASA!-treninger i regi av FOKUS' partnerorganisasjon Kivulini.
- **I Kenya gikk den estimerte forekomsten av kjønnslemlestelse ned fra 78% i 2018 til 74 % i 2019** i området hvor FOKUS og PAWAs partnerorganisasjon MICONTRAP jobber.
- **I Tanzania fikk 308 kvinner og jenter bistand til familieplanleggingstjenester,** og 5114 fikk økt kunnskap om seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.
- **22 kvinner og jenter utsatt for seksuell vold og ufrivillig svangerskap fikk rettshjelp i Guatemala.** I tillegg ble det vedtatt at kvinner og jenter utsatt for seksuell vold også får en helhetlig oppfølging og kompensasjon av staten for overgrep de blir utsatt for.

Nairobi Summit

FOKUS deltok i november 2019 på Nairobi Summit, 25-årsmarkeringen av handlingsprogrammet for konferansen om befolkning og utvikling (ICPD).

Her deltok også flere av FOKUS' medlemsorganisasjoner, herunder Pan African Women's Association of Norway (PAWA), Sex og Politikk og KFUK Global, samt FOKUS' partnerorganisasjon Kivulini (Tanzania). En erklæring ble vedtatt under Nairobi Summit som fikk støtte av 55 land.

Foto: FOKUS

I etterkant av konferansen ble det organisert et heldagsseminar i Nairobi med mål om å utveksle kunnskap og erfaringer innenfor arbeidet på SRHR, voldsforebygging og bekjempelse av skadelige skikker, hvor partnerorganisasjonene Kivulini og MICONTRAP (Kenya) deltok sammen med PAWA, Sex og Politikk og FOKUS. Her ble det særlig satt søkelys på hvordan synergieffektene mellom prosjektene i Tanzania og Kenya kan styrkes.

FOKUS med partnere i forbindelse med FNs Kvinnekommisjons møte i 2019. Foto: FOKUS

FNs Kvinnekommisjon

FOKUS fikk støtte fra Norad til ti stipender til partnere fra det globale sør, og fra Kulturdepartementet til tre reisestipend til representanter fra medlemsorganisasjonene i Norge for deltakelse på FNs Kvinnekommisjons møte i 2019.

Tema var “Social protection systems, access to public services and sustainable infrastructure for gender equality and the empowerment of women and girls.”

Ved valg av hvilke partere og organisasjoner som skulle få stipend ble det lagt spesielt vekt på kompetanse på SRHR, og på hvordan de kunne bidra faglig før, under og etter Commission on the Status of Women (CSW). Det ble også lagt vekt på hvordan de kunne videreføre kunnskap inn i egne organisasjoner og nettverk.

Alle som fikk tildelt stipend deltok helgen før CSW formelt startet på et heldagsseminar hvor de forskjellige partnerorganisasjonene fra sør og medlemsorganisasjonene fra Norge utvekslet erfaringer i arbeidet med SRHR. I tillegg ble det holdt lobbykurs foran CSW og det ble lagt en plan for hvordan de forskjellige representantene kunne jobbe opp mot sine nasjonale delegasjoner.

Deltakerne deltok aktivt første uken av CSW på ulike side-events, både utenfor og innenfor FN bygningen. Flere var invitert til å sitte i panel og flere deltok i FOKUS sine egne side-events. Dette bidro til å spre informasjon om organisasjonene deres til et internasjonalt publikum.

I tillegg deltok de på de forskjellige regionalmøtene som ble holdt og rådgivnings/ lobbymøter for de forskjellige regionene. Noen var også aktive deltakere i sivilt samfunns Women's Caucus.

Tre av FOKUS sørpartnere hadde et eget møte med utviklingsminister Dag-Inge Ulstein. Partnere orienterte om arbeidet de gjør, spesielt på SRHR og programmet SASA!, som jobber med forebygging av vold mot kvinner og jenter. De hadde gode innlegg, og snakket også om viktigheten av samarbeidet gjennom FOKUS og at de kan møtes på tvers og utveksle erfaringer/lære av hverandre.

FOKUS hadde to side-events. Ett i samarbeid med Sametinget om «Indigenous Women and Disabilities» og ett i samarbeid med Kivulini og Women's Promotion Centre (WPC) fra Tanzania. Tema var «SASA! - Shifting Social Norms to Eliminate Intimate Partner Violence», og handlet om det internasjonale anerkjente programmet SASA! for forebygging av vold mot kvinner.

Kvinneres økonomiske rettigheter og deltakelse

Mål for strategiperioden: Kvinneres økonomiske rettigheter og deltakelse beskyttes i lovverk, arbeidsliv og i næringsetableringer.

Dette oppnådde FOKUS i 2019:

- **I Etiopia økte inntektene til kvinnegruppene under WHAE** med mer enn 50% fra 16 000 USD i 2018 til 42 000 USD i 2019, noe som resulterte i at kvinnegruppene i enda større grad ble selvforsørgende.
- **183 etiopiske kvinner fikk tjenester relatert til deres økonomiske rettigheter og deltakelse**, med kursing i produktivitet, salg og markedsføring.
- **I Uganda ble vår partner FIDA invitert av myndighetene til å bidra** på en nasjonal handlingsplan om «Business and Human Rights».
- **17 kvinner fikk registrert land i deres eget navn i Uganda**, noe som vil sikre deres selvbestemmelsesrett
- **15 nye bedrifter ble startet opp**, og seks kvinneledede bedrifter fikk sin godkjenning av Ministry of Trade Industry i Uganda - noe som gjør det mulig å ha egne bankkonto og utvide bedriften.

SheDil

Er verktøy for å fremme kvinners rettigheter i næringslivet.

FOKUS søkte i 2018 Utenriksdepartementet om støtte til å utvikle pilotprosjektet SheDil. SheDil er et digitalt verktøy for å integrere kjønnsdimensjonen i næringslivets arbeid med å ivareta menneskerettighetene til de som påvirkes av næringsvirksomheten, direkte eller indirekte. I SheDil ledes brukeren gjennom de viktigste elementene for å forstå hvordan risiko for og konsekvenser av brudd på menneskerettighetene påvirker kvinner fordi de er kvinner. SheDil bygger videre på de sentrale anbefalingene og retningslinjene fra FN og OECD for ansvarlig næringsvirksomhet, og støtter direkte opp under bærekraftsmålene for likestilling mellom kjønnene (nr 5) og anstendig arbeid for alle (nr 8). SheDil er utviklet i samarbeid mellom norske myndigheter, næringsliv og sivilsamfunn, og dermed også en konkretisering av bærekraftsmål nr 17; samarbeid for å nå målene.

Prototypen til SheDil ble lansert i november 2019 for næringsliv, Utenriksdepartementet og sivilsamfunn, og deltagerne var veldig positive til videreutvikling av SheDil til et ferdig pilotverktøy.

Kvinner i konflikt og kriser

Mål for strategiperioden: Kvinner blir tatt større hensyn til i alle faser av konflikt og kriser.

Dette oppnådde FOKUS i 2019:

- **535 kvinner (deriblant tidligere FARC-soldater) utsatt for vold og væpnet konflikt fikk rettshjelp, psykososial og/eller medisinsk oppfølging i Colombia.**
- **Vi fikk gjennomslag i tre offentlige retningslinjer relatert til landrettigheter, likhet for kvinner på landsbygda og beskyttelse av forfulgte menneskerettighetsforkjempere som fortsatt er en stor utfordring i Colombia.**
- **74 kommunikasjonsprodukter ble laget, 258 kvinner fikk utvidet kunnskap om kvinner, fred og sikkerhet og 12 kampanjer om kvinner, fred og sikkerhet ble gjennomført i Colombia.**
- **I Sør- Sudan fikk totalt 47 kvinner opplæring i politisk påvirkning, og 880 kvinner fra akademia og sivilsamfunnsorganisasjoner fikk økt kunnskap om kvinner, fred og sikkerhet. 25 av de trente kvinnene dannet sitt eget uformelle nettverk i Sør-Sudan hvor de jobber sammen for å få større innflytelse i monitoreringen av den skjøre fredsavtalen i landet.**
- **Vår partner i Sør- Sudan bidro til et åpent brev til FNs sikkerhetsråd, sammen med andre organisasjoner, for å gi innspill på status for implementeringen av fredsavtalen, Revitalised Agreement on the resolution of the Conflict in the Republic of South Sudan (R-ARCSS).**

FOKUS: **EN FAGLIG** **STERK &** **BÆREKRAFTIG** **ORGANISASJON.**

Mål for strategiperioden: FOKUS er en bærekraftig medlemsorganisasjon med et sterkt engasjement blant sine medlemmer, og en robust økonomi.

FOKUS skal i 2019 følge opp organisasjonsutvalgets rapport og anbefalinger.

Dette oppnådde FOKUS i 2019:

En av anbefalingene fra organisasjonsutvalgets rapport var økt involvering fra medlemsorganisasjonene. FOKUS har i 2019 jobbet mye med å utvikle nye måter å engasjere medlemsorganisasjonene på. Det er utarbeidet en egen handlingsplan for involvering av medlemsorganisasjonene og styret har fått jevnlig rapport på status i forhold til denne planen.

I tillegg anbefalte organisasjonsutvalget å se på FOKUS rolle som nasjonalkomite for UN Women. Dette spørsmålet løste seg fordi UN Women ønsket å heller ha en samarbeidsavtale med FOKUS. Denne ble forelagt Representantskapsmøtet høsten 2019 og vedtatt.

*Workshop i Nairobi! FOKUS arrangerte en workshop i Nairobi, Kenya, sammen med PAWA, Sex og Politikk, MICONTRAP og Kivulini.
Foto: FOKUS*

FOKUS skal i 2019 arbeide for økt kunnskap og engasjement om globale kvinne og likestillingsspørsmål i Norge.

Dette oppnådde FOKUS i 2019:

- Flere har fått tilgang på informasjon om internasjonale kvinnespørsmål på FOKUS' egne plattformer (sosiale medier, nettsider, iFokus).
- Kompetansemiljøer har fått informasjon om og tilgang til FOKUS' i form av møter og seminarer (forskerforum og åpne møter) på prioriterte tema.
- Økt aktivitet og oppslutning om FOKUS-drevne kampanjer.

De tematiske ressursidene på FOKUS' nettsider ble oppdatert i 2019 og redigert i tråd med den nye rammeavtalen med Norad. Ressursidene er kortere og mer tilpasset digitale lesevaner. En ressursfilm er blitt produsert for hvert tema, med mål om å nå ut til flere målgrupper. Sidene skal også enkelt kunne henvise brukere til eksterne kilder. Målet er at disse sidene oppleves som relevante, etterrettelige og lett tilgjengelige for dem som ønsker et globalt overblikk over FOKUS' fire tematiske satsningsområder. Antall brukere på nettsiden i 2019 var 45.566 unike brukere. Dette er en økning fra 2018. Den mest besøkte siden var nettsiden om 16-dagerskampanjen mot vold mot kvinner som hadde 11.050 besøkende.

FOKUS hadde ni redaksjonelle oppslag og innsalg i media og tre egenproduserte tekster som ble publisert, i tillegg til at FOKUS bistod med informasjon til tre mediasaker hvor vi ikke ble nevnt. Tematisk dekket disse oppslagene SRHR, ILO konvensjon 190, seksuell og kjønnsbasert vold i krig og konflikt, anti-gender bevegelsens arbeid, statsbudsjettet, flyktningkvinner, bærekraftsmålene og egenandelsproblematikken.

FOKUS gjennomførte i 2019 følgende arrangementer:

- Åpent møte om vold mot kvinner og jenter i Guatemala på Kulturhuset i samarbeid med JURK. Innleder var blant annet Ana Donis fra organisasjonen MTM i Guatemala, som også deltok på den store Oslo-konferansen om seksuell og kjønnsbasert vold i humanitære kriser.
- Visning av filmen «Grabvica» på Cinemateket i forkant av End SGBV-konferansen, som er basert på historien til Ajna Jusic og hennes mor. Ajna ble født som følge av at hennes mor ble utsatt for voldtekt under krigen i Bosnia. Hun har nå startet sin egen organisasjon for barn født av krig. Etter filmvisningen ble det arrangert en samtale med mor og datter.
- Åpent møte om strategier for å forebygge vold mot kvinner og jenter på Sentralen i Oslo, hvor blant annet den evidensbaserte tilnærmingen SASA! ble presentert. Cynthia Khamala Wangamati fra Universitetet i Oslo og Margot Skarpeteig fra Norad deltok sammen med Grace Bulugu fra FOKUS' partnerorganisasjon Kivulini i Tanzania og Borghild Berge fra FOKUS.

- FOKUS var blant medarrangørene da Norges nye internasjonale strategi mot skadelige skikker ble lansert på Ingensteds. Her deltok også Grace Bulugu fra Kivulini i Tanzania.
- Konferanse om ILO-konvensjon nr. 190 om vold og trakassering i arbeidslivet i samarbeid med LO, Unio, YS, Fagforbundet og FO. Statssekretær Guro Angell Gimse i Arbeids- og sosialdepartementet åpnet konferansen. Andre innledere var Liz Helgesen fra Unio, Aurora Nereid fra Fellesrådet fra Afrika, Elise Bjørnebak-Waagen fra Arbeiderpartiet og Eling Ølstad fra Mester Grønn. Konferansier var Eva Bratholm.
- Frokostmøte i samarbeid med Women Deliver for å diskutere hvordan vi kan forene krefter for å skape fremdrift i det globale likestillingsarbeidet i en tid der opparbeidede rettigheter er under sterkt press. Innleder var Katja Iversen, direktør for Women Deliver.
- Lansering av appen #SheDil som FOKUS har utviklet for å veilede bedrifter om risiko for – og konsekvenser av – brudd på kvinners menneskerettigheter.

I tillegg har FOKUS inngått i andre brede samarbeid om arrangementer: 1) Den store utviklingsdebatten under Arendalsuka; 2) Markering av FN-dagen: Kan Norge utgjøre en forskjell i FNs sikkerhetsråd? 3) Colombia-konferanse i samarbeid med Colombiaforum: Together for peace in Colombia. How to deal with the new dynamics of the conflict and how to build peace in the present context?

Arrangementene samlet til sammen 467 tilhørere.

FOKUS gjennomførte følgende kampanjer i 2019:

- 16-dagerskampanjen mot vold mot kvinner, som bestod av en kampanje på sosiale medier og en konferanse om Stopp vold og trakassering av kvinner i arbeidslivet, samt arrangementer gjennomført av medlemsorganisasjonene.
- En kampanje på Facebook hvor ressursfilmene om kvinner og økonomi og SRHR ble promotert.

Kampanjene ble gjennomført ved bruk av FOKUS' egne plattformer (nettsider, Instagram og Facebook). I tillegg ble det inngått samarbeid med LO, YS og Unio, slik at vi også nådde ut på deres plattformer. Målet for 16-dagerskampanjen var blant annet å få Norge til å ratifisere ILO konvensjon 190, i tillegg til å skape oppmerksomhet rundt et tema som ikke har vært så synlig i kvinnebevegelsen tidligere. Total rekkevidde på kampanjene på sosiale medier var på 160 375. Kampanjene medførte også flere likerklipp på Facebook og Instagram.

FOKUS hadde ved utgangen av året til sammen 9484 følgere på sosiale medier (Facebook, Twitter og Instagram), en oppgang på rundt 1000 sammenliknet med året før.

Det ble gjort løpende pådriverarbeid i forbindelse med statsbudsjett og behandling av denne. FOKUS kom i 2019 også med både muntlige og skriftlige innspill til den nye internasjonale strategien mot skadelige skikker, i samarbeid med utvalgte medlemsorganisasjoner.

Kvinneres rettigheter er
meneskerettigheter.

Foto: Sandra Sebastian

FOKUS

FORUM FOR WOMEN AND
DEVELOPMENT

#1 / 2019

iFokus

The Anti-Gender Movement:

**Who Are They and What
Do They Want?**

**Når kvinneforakt blir
storpolitisk våpen**

Går kvinners og seksuelle
minoriteters rettigheter i revers?

Magasinet om kvinners rettigheter & likestilling

iFokus

Hvert år publiserer FOKUS en eller flere utgaver av iFokus - magasinet om kvinners rettigheter og likestilling. I 2019 omhandlet iFokus den globale anti-gender-bevegelsen og tittelen var «Når kvinneforakt blir storpolitisk våpen».

Totalt abonnerer 2653 personer på iFokus i Norge.

Til tross for at det i 2019 kun ble utgitt ett nummer av iFokus som følge av redusert kapasitet i sekretariatet, fikk utgivelsen positive ringvirkninger. En av artiklene ble brukt som del av en eksamensoppgave for bachelorstudentene i utviklingsstudier ved Universitetet i Agder. Studentene fikk i oppgave å analysere artikkelen. Bladet hadde et opplag på 3100. Tallet på abonnenter har gått noe ned til 2.653, men magasinet deles også ut på FOKUS' arrangementer og møter. Det forklarer hvorfor opplaget er høyere. Utvalgte artikler er blitt publisert på nettsidene våre og publikasjonen er også tilgjengelig i sin helhet i PDF-format, men FOKUS arbeider med å bedre den digitale leservennligheten av bladet.

Mannen som ble valgt til ny president i Brasil i fjor høst, har gjennom sin politiske karriere opparbeidet seg et rykte som en rasistisk, sjåvinistisk bølge. Både regnskogen og kvinners rettigheter står på den høyrepopulistiske presidentens hogstliste.

ØKT SAMARBEID MED MEDLEMMER.

Dette oppnådde FOKUS i 2019:

- Utlyst reisestipend til FNs kvinnekommisjonsmøte, og tilrettelegging for deltakerne, samt inkludering og informasjon til alle medlemsorganisasjoner som ønsket dette før og under møtene i FNs Kvinnekommisjon.
- Nedsatt arbeidsgruppe på arbeidet med Beijing +25 og utarbeidelse av skyggerapport.
- Utlyst reisestipend til deltakelse på regionalmøte i Geneve om Beijing +25.
- Utnevnte ungdomsdelegater til oppfølging Beijing +25.
- Planlagt og gjennomført 16-dagers kampanje mot vold mot kvinner med tema «Stopp vold og trakassering av kvinner i arbeidslivet» i samarbeid med arbeidsgruppe fra medlemsorganisasjonene.
- Utlyst stipender til informasjonsaktiviteter under 16-dagerskampanjen mot vold mot kvinner hvor fem medlemsorganisasjoner fikk innvilget støtte.
- Utlyst informasjonsmidler til organisasjonene til tiltak om å øke og synliggjøre kvinneorganisasjonenes engasjement i internasjonale kvinnespørsmål hvor 2 medlemsorganisasjoner fikk innvilget støtte.
- Igangsatt kompetanseutvalg bestående av representanter for flere av medlemsorganisasjonene. Kompetansegruppen hadde tre møter i 2019.
- Arrangert Facebook kurs og fotokurs for FOKUS medlemsorganisasjoner.
- Deltatt på møter, debatter og holdt foredrag hvor FOKUS sekretariatet har vært invitert til å holde innledninger.

STYRKET ØKONOMI.

Dette oppnådde FOKUS i 2019:

- En av hovedprioriteringene for FOKUS er å sikre egenandelen fremover og det jobbes kontinuerlig med dette. FOKUS inngikk i 2019 en ny fire-årig rammeavtale med Norad på program.
- FOKUS fikk i 2019 en avtale med Fagforbundet som bidro med NOK 100.000 i støtte og med intensjon om videre støtte. I tillegg ble det inngått avtale med Grieg Foundation om støtte på NOK 500.000 i 2019 og i 2020 og Juristforbundet med støtte på kr. 180.000 i 2019 med intensjon om videre støtte.
- Innsamlingskampanjer på Facebook viser seg å gi gode resultater. I tillegg fikk FOKUS i 2019 noen månedlige givere med store månedlige bidrag.
- Etter mye pådriverarbeid lykkes det FOKUS å få fritak på egenandel til Program 1325 Kvinner, Fred og Sikkerhet for 2 019 og 2020.
- FOKUS har også en årlig avtale med Kulturdepartementet til arbeid rettet mot FNs Kvinnekommisjon, oppfølging av CEDAW komiteen og Beijing +25.

FOKUS sine medlemmer 2019:

1. Afghanistankomiteen i Norges Kvinneutvalg	26. Latin-Amerikagruppene i Norges kvinneutvalg
2. Ammehjelpen	27. LIM
3. Arbeiderpartiets Kvinnenettverk	28. Magdalena Norway
4. Bibi Amka	29. MiRA Ressurssenter for flyktninge- og innvandrerkvinner
5. Den Norske Jordmorforening	30. Nei til EUs kvinneutvalg
6. Den norske Tibet-komités Kvinneutvalg	31. Nettverk for Øst-Timors kvinner (NET)
7. Eritreisk Kvinneforening	32. Norges Bygdekvinnelag
8. Fagforbundet	33. Norges Kvinne- og Familieforbund
9. Fellesrådet for Afrikas Kvinneutvalg	34. Norges Venstrekvinnelag
10. Fellesorganisasjonen for barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere (FO)	35. Norgesunionen av Soroptimist International
11. FRI	36. Norsk Bonde- og Småbrukarlags Kvinneutvalg
12. Høyres Kvinneforum	37. Norsk Kvinnelig Teologforening
13. Inner Wheel Norge	38. Norsk Kvinnesaksforening
14. International Association of Women in Radio and Television (IAWRT), norsk avdeling	39. Norsk Sykepleierforbund
15. Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet	40. Norske Kvinners Sanitetsforening
16. Kvinner i Skogbruket	41. Pan-African Women's Association (PAWA)
17. JURK, Juridisk Rådgivning for Kvinner	42. RadiOrakel
18. KFUK-Utvalget	43. Raudts kvinneutvalg
19. Kirkerådet, utvalg for kjønn og likestilling	44. SAIHs Kvinne- og likestillingsutvalg
20. Kriesesentersekretariatet	45. Senterkvinnene
21. Kristelig Folkepartis Kvinner	46. Sex og Politikk
22. Kurdish Women's Rights	47. Somaliske Kvinners Solidaritetsforening
23. Kvinnefronten i Norge	48. SVs Kvinnepolitiske Utvalg
24. Kvinnevisjon	49. Utviklingsfondets kvinneutvalg
25. KUN – Senter for kunnskap og likestilling	50. Venner av UPLIFTS Kvinneutvalg
	51. Zonta International

FOKUS sitt styre 2019:

Styreleder:	Sylvi Graham, Høyres Kvinneforum
Styremedlemmer:	Sheida Sangtarash, SVs Kvinneutvalg Hilde Bjørnstad, Kvinnefronten Grete Herlofson Roland, Norske Kvinners Sanitetsforening Tone Brekke, Norsk Kvinnesaksforening Karin Hovde, KUN Carolina Maira Johansen, ansattes representant (til april 2019) Sissel Thorsdalen, ansattes representant (fra april til juni 2019) Borghild Berge, ansattes representant (fra august 2019)
Varamedlemmer:	Grunde Kreken Almeland, Sex og Politikk Mari Elin Øksendal, Norgesunionen av Soroptimist International Heidi Neverdal Haugen, Norsk Sykepleierforbund

FOKUS har et sekretariat som ledes av daglig leder Gro Lindstad.

Styrets beretning for 2019:

Virksomhetens art og hvor den drives

FOKUS formål:

FOKUS skal være et medlemsbasert kompetanse- og ressurscenter. Gjennom pådriverarbeid og utviklingssamarbeid skal organisasjonen styrke det internasjonale engasjementet og innsatsen for kvinners menneskerettigheter og samfunnsdeltakelse.

FOKUS er lokalisert i Oslo kommune.

Redegjørelse om fortsatt drift

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift, og styret bekrefter at forutsetningen er til stede for 2020. Egenkapitalen til FOKUS ble imidlertid sterkt minsket i 2019 (se årsrapport 2018) og dette gjør at FOKUS må bygge opp egenkapitalen igjen de neste årene. FOKUS inngikk i 2019 en ny rammeavtale med Norad som sikrer drift i fire år fremover. I tillegg hadde FOKUS en rammeavtale på informasjon i 2019 som ble forlenget ut 2020.

FOKUS har tidligere hatt en egen avtale på midler til Program 1325 Kvinner Fred og Sikkerhet. Denne bevilgningen ble fra 2019 lagt inn i rammeavtalen med Norad. I tillegg har FOKUS mottatt midler fra Grieg Foundation, Fagforbundet og Norges Juristforbund til program i Øst-Afrika og Latin-Amerika.

FOKUS har nå fått fritak for egenandel på 9 millioner i 2019 og 2020 på Program 1325. Det er imidlertid egenandelskrav på resterende midler fra Norad bortsett fra drift sekretariatet. En av donorene valgte å ikke gå videre med støtte til FOKUS fra 2019. Dette gjorde situasjonen veldig vanskelig når det gjaldt kravet til egenandel og medførte blant annet at FOKUS sekretariatet måtte nedbemannes fra 11,5 stilling til 7,5 stilling i tillegg til at ny rammeavtale med Norad på program måtte reduseres i forhold til egenandelen.

Det er i 2019 avsatt kr 8 770 til den frie egenkapitalen, og kr 252 529 til formålskapital med interne restriksjoner. Det vises til note 7 og 11 i aktivitetsregnskapet.

Redegjørelse om likestilling og arbeidsmiljø

FOKUS visjon er et samfunn basert på likestilling og likeverd, der kvinners menneskerettigheter respekteres og beskyttes, og alle kan delta på lik linje uavhengig av kjønn. FOKUS er den eneste organisasjonen i Norge som utelukkende arbeider internasjonalt for kvinners rettigheter og likestilling i samarbeid med kvinneorganisasjoner.

Målgruppe er kvinner og jenter som ikke får realisert sine rettigheter og muligheter på grunn av diskriminering, undertrykking og fattigdom.

FOKUS diskriminerer ikke på bakgrunn av kjønn, sosial status, alder, seksuell orientering, funksjonsevne, ekteskapelig status, politisk, etnisk og/eller religiøs tilhørighet.

I henhold til gjeldende lover og forskrifter fører FOKUS oversikt over sykefravær. I 2019 har sykefraværet vært 170 (7,95 %) dager totalt for 11 stillinger. Det har vært 7 korttid og en langtidssykemeldt.

Det ble november 2018 gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse. Resultatet av denne ble lagt frem januar 2019. Det ble utarbeidet en egen handlingsplan for oppfølgingen av undersøkelsen og nedsatt et eget arbeidsmiljøutvalg i sekretariatet, bestående av daglig leder, verneombud og tillitsvalgt. Styret har fulgt nøye opp anbefalingene i undersøkelsen og oppfølgingen av denne.

For øvrig har FOKUS ikke hatt ulykker eller skader.

Forhold som kan påvirke det ytre miljø

Styret kjenner ikke til forhold ved virksomheten, som har betydelig forurensende effekt på det ytre miljø. Det er derfor heller ikke iverksatt spesielle tiltak for å forhindre eller redusere negative miljøvirkninger.

Antikorrupsjonsarbeid

FOKUS har utarbeidet en håndbok i antikorrupsjonsarbeid. Håndboken er distribuert til alle som mottar støtte gjennom FOKUS. Den er oversatt til swahili, spansk og engelsk. Antikorrupsjonsboka vil bli redigert og oppdatert i 2020 for å følge nye standarder for antikorrupsjonsarbeid. I tillegg vedtok styret i 2018 en revidering av de etiske retningslinjene som alle ansatte har signert. Denne er oversatt til engelsk og ble distribuert til partnere i forbindelse med kontraktsinngåelse i 2019. Alle som skal på reise for FOKUS sine midler eller konsulenter som inngår kontrakt med FOKUS, må underskrive på de etiske retningslinjene (Code of Conduct).

FOKUS ansatte i 2019 en egen controller i 50% stilling.

Varslingssaker

FOKUS hadde i 2019 en stor varslings sak i ett av FOKUS direktedrevne program i Uganda. Saken ble meldt til Norads varslingsenhet, som opprettet sak. Denne saken er fulgt tett opp og ble avsluttet i 2019 og det ble inngått skriftlig avtale om tilbakebetaling av midlene.

Ved en økonomisk kontroll av en partner i Tanzania ble de avdekket at partneren hadde uforsvarlig økonomistyring. Norad ble varslet om funnene, og det ble opprettet et forhåndsvarsel, som vil si at saken er i en undersøkingsfase og at midlene til dette prosjektet er fryst inntil videre. Det er så langt ikke oppdaget tilfeller av korrupsjon. KPMG vil utføre en spesialrevisjon av partneren, og Norad opprettholder frysen til denne revisjonen foreligger.

Redegjørelse om årsregnskapet

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskap og balanse med tilhørende noter en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av virksomheten, samt stillingen ved årsskiftet. Det har ikke inntruffet ekstraordinære forhold som har påvirket årets resultat. Det har heller ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning for bedømmelsen av FOKUS årsregnskap.

Redegjørelse om den fremtidige utviklingen

FOKUS har rammeavtale med Norad som sikrer drift til og med 2022. I tillegg har FOKUS rammeavtale på informasjon som er forlenget t.o.m. 2020. Alle prosjekter er nå lagt inn som program i virksomheten og sekretariatet har direktedrevne program i tillegg til de som går via medlemsorganisasjonene. Til de direktedrevne programmene må FOKUS selv bidra med 10 % egenandel som det jobbes med å skaffe midler til. Arbeidet med dette er en av

hovedprioriteringene i FOKUS. Til medlemsdrevne program har organisasjonene selv ansvar for egenandelen på 10 %.

Forskning og utvikling

FOKUS vedtok i 2016 en ny strategi for FOKUS som legger føringer for arbeidet i strategiperioden inkludert arbeid på analyse og utvikling. Grunnet nedskalering i antall ansatte i sekretariatet og en krevende økonomisk situasjon i 2018 – 2019 har sekretariatet gått fra 3 ansatte + kommunikasjonsleder til en stilling delt på kommunikasjon og analyse og utvikling. Det har bidratt til utfordringer knyttet til opprettholdelse av kapasitet knyttet til at FOKUS skal være et ressursmiljø.

Resultatdisponering

Av årets overskudd på kr 261 299,08 er kr 8 770 avsatt til fri egenkapital og kr 252 529 til formålskapital med interne restriksjoner.

Oslo, den 19. juni 2020

Sylvi Graham
Styreleder

Tone Brekke

Karin Hovde

Fatima Ali Madar

Grete Herlofson

Mari Elin Øksendal

Borghild Berge
(ansattes representant)

Gro Lindstad
Daglig leder

Foto: Sam Vox

Takk for alle bidrag!

FOKUS vil gjerne benytte anledningen til å takke alle månedlige givere og alle som har bidratt med enkeltbeløp. Vi vil også takke Grieg Foundation, Fagforbundet, Juristforbundet, Norad, Utenriksdepartementet og Kulturdepartementet for støtte. Gjennom bidraget deres har dere vært med på å støtte FOKUS og våre partners viktige arbeid for kvinners og jenters rettigheter internasjonalt.

Tusen takk!

FOKUS – Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål

Storgata 11
0155 Oslo

E-post: fokus@fokuskvinner.no

Nettside: www.fokuskvinner.no

Sosiale medier: [@fokuskvinner](https://www.instagram.com/fokuskvinner)